

Belastingheffing over cryptovaluta

Inleiding

De Bitcoin is al geruime tijd bezig met een spectaculaire opmars waarbij record na record wordt verbroken. Sinds bekend is geworden dat Tesla voor 1,5 miljard dollar aan Bitcoins heeft ingekocht en nu ook de crypto-munten wil gaan accepteren als betaling voor hun producten, lijkt de gekte nog lang niet voorbij. Dat geldt natuurlijk ook voor diverse altcoins!

Een goede reden om aan de hand van een aantal relevante vragen uit de praktijk stil te staan bij de fiscale behandeling van uw digitale bezittingen. Na de globale behandeling van het heffingssysteem in de inkomstenbelasting, komen de volgende vragen aan bod:

1. *Hoeveel belasting moet ik betalen over mijn cryptobezit?*
2. *Zijn koerswinsten belast en koersverliezen aftrekbaar?*
3. *Hoeveel belasting moet ik betalen als ik actief ga daytraden?*
4. *Wat moet ik doen als ik mijn cryptobezit niet heb aangegeven?*
5. *Kan ik een boete krijgen of strafrechtelijk worden vervolgd?*

Belastingheffing van personen: het boxenstelsel in de inkomstenbelasting

In de wet Inkomstenbelasting 2001 wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende soorteninkomsten, die vallen in box 1, box 2 en box 3.¹

Box 1: inkomen uit werk en woning

In box 1 worden actieve inkomsten belast en de eigen woning. Te denken valt aan: loon, winst uit onderneming (eenmanszaak) en het resultaat uit overige werkzaamheden (restcategorie). Het inkomen in deze box wordt progressief belast van 9,45% tot 49,50%.

Box 2: inkomen uit aanmerkelijk belang

Onder het inkomen uit aanmerkelijk belang wordt verstaan de winstuitkering op aandelen (dividend) en de winst (of verlies) die wordt behaald bij de verkoop van aandelen. Je valt in het algemeen alleen in box 2 als de omvang van het aandelenbezit in een vennootschap

¹ De cijfers zijn weergegeven zoals die gelden op basis van de wettekst 2021.

5% of meer is. In dat geval heb je een aanmerkelijk belang. Als je minder aandelen houdt dan 5% valt het bezit daarvan in box 3. Het inkomen in box 2 wordt belast tegen 26,25%.

Box 3: inkomen uit sparen en beleggen

In box 3 wordt belasting geheven over het vermogen, eventuele inkomsten die voortkomen uit dit vermogen, zoals huurinkomsten, rendement op aandelen of op cryptovaluta, worden niet belast. Het vermogen bestaat uit de waarde van alle bezittingen minus de schulden. Verder is van belang dat voor box 3 een heffingsvrije drempel bestaat van € 50.000. Als het saldo van de bezittingen -/- schulden boven deze drempel uitkomt, wordt (pas) belasting geheven. In box 3 wordt de belastingdruk hoger naarmate de omvang van het vermogen stijgt. De belastingdruk over het vermogen ligt grof gezegd tussen 0,85% en 1,60% over het vermogen.

Let op, de drempel van het heffingsvrije vermogen verschilt per jaar (2016: € 24.437, 2017: € 25.000, 2018: € 30.000, 2019: € 30.360, 2020: € 30.846, 2021: € 50.000).

1. Moet ik belasting betalen over mijn cryptobezit?

De Belastingdienst ziet cryptovaluta als bezitting (vermogen) en daarom valt het aanhouden daarvan (in beginsel) in box 3. Zoals je hiervoor hebt kunnen lezen wordt in box 3 belasting geheven over de waarde van het bezit en niet over eventuele inkomsten of waardevermeerderingen daarvan. Het is van belang om je te realiseren dat het vermogen pas moet worden verantwoord als dat per saldo boven de drempel van het heffingsvrije vermogen uitkomt. Doe je dat bewust niet dan pleeg je belastingfraude. Het opzettelijk doen van een onjuiste aangifte is strafbaar gesteld en kan bestuursrechtelijk worden beboet of zelfs strafrechtelijk worden vervolgd.

2. Hoeveel belasting moet ik betalen als ik actief ga daytraden?

Ten aanzien van daytraden bestaat op dit moment nog veel onduidelijkheid als het gaat om de vraag wanneer sprake is van een overgang van passief beleggen (box 3) naar het actief genereren van inkomsten (box 1, winst uit onderneming of ROW). Het onderscheid tussen beleggen en het zijn van ondernemer of resultaatgenieter is geen vast gegeven. Per individueel geval wordt beoordeeld of sprake is van 'meer dan normaal vermogensbeheer'. Als dat zo is dan val je in box 1.

Een van de elementen bij de beoordeling of sprake is van box 1 of box 3, is de vraag of een zo hoog mogelijk rendement wordt nagestreefd. Verder kan – bijvoorbeeld – worden gekeken of je over specifieke deskundigheid beschikt en naar de mate van inspanning (arbeid) om dat rendement te behalen. Dat hogere rendement moet overigens wel een logisch gevolg zijn van die specifieke kennis en/of inspanningen. Met andere woorden, het hogere rendement is daardoor met een redelijke mate van zekerheid te verwachten.

Doordat bij daytraden sprake is van een hoge mate van speculatie kan niet met zekerheid worden gezegd dat meer kennis en/of inspanning leidt tot een hoger rendement. De ervaring leert echter dat de belastingdienst daar anders tegenaan kijkt als gebruik wordt gemaakt van trading bot. In dat geval vindt de Belastingdienst dat dit het 'normale vermogensbeheer' te boven gaat. De waardestijging wordt dan progressief belast in box 1.

3. Zijn koerswinsten belast en koersverliezen aftrekbaar?

Deze vraag laat zich niet in algemene zin beantwoorden. Als belegger houd je het bezit in box 3, daarin worden niet de actieve geldstromen belast maar het vermogen zelf. Een eventueel verlies kan daar niet op in mindering worden gebracht.

Als je kwalificeert als ondernemers of resultaatgenieter (ROW) val je voor de inkomsten uit cryptovaluta in box 1. In beide gevallen geldt dat een eventueel verlies op een bepaalde investering van het (totale) belastbare resultaat in aftrek mag worden gebracht. Indien je als ondernemer of resultaatgenieter een negatief resultaat behaalt over het boekjaar, dan kan dat verlies worden verrekend met belastbare winsten uit andere jaren.

Het is overigens van belang om onderscheid te maken tussen een waardedaling en een werkelijk verlies. Pas op het moment dat de waardedaling de investering overstijgt kan worden gesproken van een daadwerkelijk verlies. Het is dus niet zo dat als jouw investering van € 100 nu € 1.000 waard is en aan het einde van het jaar nog maar € 750, je € 250 als verlies kunt aftrekken. De winst wordt namelijk berekend door de kosten van de opbrengsten af te trekken. Kortom, als de opbrengst aan het einde van het jaar hoger is dan de kosten wordt het verschil als winst belast en vice versa kan het verlies worden verrekend van de winst in andere jaren.

4. Wat moet ik doen als ik mijn cryptobezit niet heb aangegeven?

In de aangifte inkomstenbelasting dient het cryptobezit te worden opgegeven in box 3 onder 'overige bezittingen'. De verplichting daartoe bestaat zoals gezegd op het moment waarop het vermogen hoger is dan de drempel van het heffingsvrije vermogen. Als het vermogen in eerdere jaren geheel niet of niet correct is opgegeven dan zal een procedure moeten worden gestart om de aangiften te verbeteren, in de volksmond wordt dit traject ook wel ['inkeren'](#) genoemd.

Het kan ook zo zijn dat de belastingdienst zelf onderzoek heeft gedaan naar jouw (crypto)vermogen of is getipt en naar aanleiding daarvan een vragenbrief stuurt. Verder kunnen door de bank vragen worden gesteld op het waarop vanuit een exchange bedragen worden gestort op een Nederlandse bankrekening.

Het is van belang om je te realiseren dat ook op het moment waarop de belastingdienst je 'op het spoor is', het alsnog van belang is om de aangiften te verbeteren. Het vrijwillig verbeteren van aangiften is namelijk nog altijd een [strafverminderende omstandigheid](#) waarmee rekening wordt gehouden bij de keuze tussen fiscale of strafrechtelijke afdoening (zie onder) en de daaropvolgende hoogte van de (fiscale) boete of strafrechtelijke sancties.

5. Kan ik een boete krijgen of strafrechtelijk worden vervolgd?

In het belastingrecht kennen we twee mogelijkheden als het gaat om de afwikkeling van (opzettelijk) onjuist gedane aangiften, namelijk het administratieve (fiscale) traject en het traject van strafrechtelijke vervolging. In het administratieve traject is het de Belastingdienst die de zaak behandelt. De belastingdienst heeft de mogelijkheid om de niet betaalde belasting na te vorderen en om [boetes op te leggen](#). Kom je er met de fiscus niet uit dan zal de zaak moeten worden voorgelegd aan de belastingrechter.

In het geval van strafrechtelijke vervolging zal de officier van justitie het 'fiscale nadeel', het bedrag aan niet betaalde belasting, proberen te ontnemen (afpakken). Bij een fiscaal nadeel van € 50.000 zal als uitgangspunt een gevangenisstraf worden geëist van 2 tot 5 maanden of een voorwaardelijke gevangenisstraf in combinatie met een taakstraf en/of een geldboete.² De strafrechter zal uiteindelijk bepalen of het tenlastegelegde feit kan worden bewezen en, zo ja, welke straf wordt opgelegd.

[Mr. W.G.G. \(Woody\) Jansen de Lannoy](#)

Kernwoorden: cryptocurrency, cryptovaluta, crypto, bitcoin, altcoin, inkeren, inkeerregeling, belastingheffing, fraude, boete, gevolgen.

² Zie richtlijn Landelijk Overleg van Voorzitters van de Strafssectoren van de gerechtshoven en rechtbanken (LOVS).